KOLEKCJE: LISTY, ZBIORY, KOLEJKI, MAPY

- Framework Collections
- Rodzaje kolekcji: listy, zbiory, kolejki, mapy
- Typy generyczne i opakowujące
- Sortowanie i porównywanie

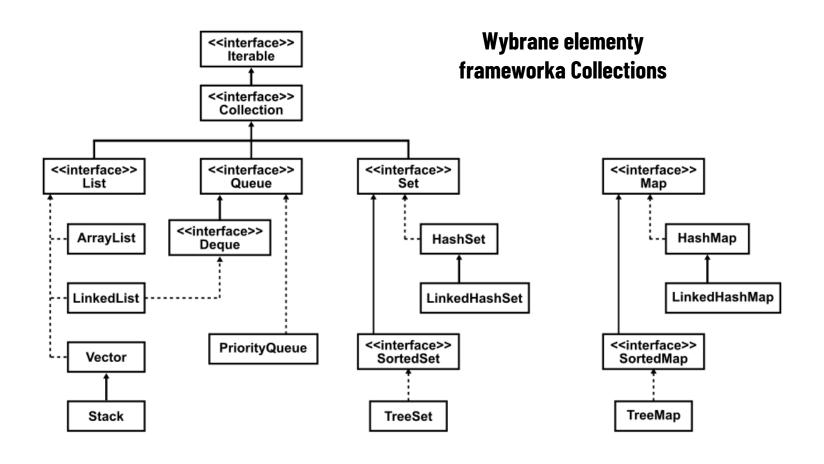
Wykład częściowo oparty na materiałach A. Jaskot

FRAMEWORK COLLECTIONS

- zbiór interfejsów i klas służących do operacji na grupach (kolekcjach) obiektów
- zapewnia ujednolicony zestaw metod dla najczęściej używanych struktur danych

Dodatkowe funkcjonalności związane z kolekcjami zapewniają też inne, zewnętrzne biblioteki i frameworki, np. Google Guava, Eclipse Collections

FRAMEWORK COLLECTIONS

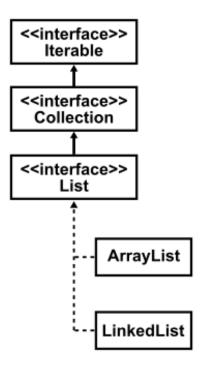

LISTY (ang. Lists) - INTERFEJS LIST

- zachowują kolejność dodawania elementów
- pozwalają na dostęp do elementów po ich indeksie
- dopuszczają występowanie duplikatów

Najważniejsze metody:

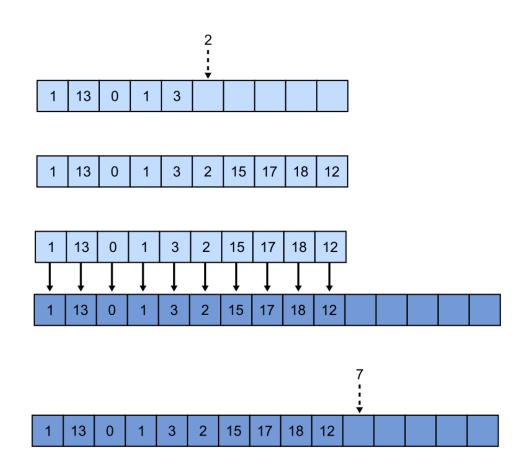
- add(E e)
- get(int i)
- remove (int i), remove(Object o)
- clear()
- size()
- contains(Object o)

ArrayList

Także: lista tablicowa

 "opakowuje" tablicę i w razie potrzeby dynamicznie zwiększa jej rozmiar

ArrayList

Także: lista tablicowa

 "opakowuje" tablicę i w razie potrzeby dynamicznie zwiększa jej rozmiar

```
ArrayList<String> arr1 = new ArrayList<>();
arr1.add("XX"); // add(E e)
arr1.add("YY");
arr1.add("ZZ");

String el1 = arr1.get(0); // get(int i)
System.out.println(arr1); // toString()

System.out.println(arr1.contains("ZZ")); // contains(E e)
int s1 = arr1.size();
arr1.remove(1); // remove(int i)
arr1.clear();
```

Uwagi:

 Domyślny rozmiar początkowy ArrayList to 10; inny rozmiar początkowy można podać w konstruktorze

```
ArrayList<String> arr1 = new ArrayList<>(100);
```

```
ArrayList<String> arr1 = new ArrayList<>();
ArrayList<String> arr2 = new ArrayList<>(100);

ArrayList<Integer> arr3 = new ArrayList<>();

ArrayList<Person> arr1 = new ArrayList<>();
```

Co oznaczają nawiasy ostre przy tworzeniu obiektów klasy ArrayList?

```
public class Pair {
    private Object firstItem;
    private Object secondItem;
    public Pair(Object firstItem, Object secondItem) {
        this.firstItem = firstItem;
        this.secondItem = secondItem;
    public Object getFirstItem() {
        return firstItem:
    public void setFirstItem(Object firstItem) {
        this.firstItem = firstItem;
    public Object getSecondItem() {
        return secondItem:
    public void setSecondItem(Object secondItem) {
        this.secondItem = secondItem;
    // other Pair class-specific methods
```

```
public class Pair {
    private Object firstItem;
    private Object secondItem;
    public Pair(Object firstItem, Object secondItem) {
        this.firstItem = firstItem;
        this.secondItem = secondItem:
    public Object getFirstItem() {
        return firstItem;
    public void setFirstItem(Object firstItem) {
        this.firstItem = firstItem;
    public Object getSecondItem() {
        return secondItem:
    public void setSecondItem(Object secondItem) {
        this.secondItem = secondItem;
    // other Pair class-specific methods
```

Problem:

Zadeklarowanie pól typu Object pozwala na przechowywanie różnych typów, ale: nie zapewnia bezpeczeństwa typów i wprowadza konieczność rzutowania przy odczycie

```
public class IntegerPair {
    private int firstItem;
    private int secondItem;
    public IntegerPair(int firstItem, int secondItem) {
        this.firstItem = firstItem;
        this.secondItem = secondItem;
    public int getFirstItem() {
        return firstItem:
    public void setFirstItem(int firstItem) {
        this.firstItem = firstItem;
    public int getSecondItem() {
        return secondItem:
    public void setSecondItem(int secondItem) {
        this.secondItem = secondItem;
    // other IntegerPair class-specific methods
```

```
public class DoublePair {
   private double firstItem;
    private double secondItem;
   public DoublePair(double firstItem, double secondItem)
        this.firstItem = firstItem;
        this.secondItem = secondItem:
   public double getFirstItem() {
        return firstItem;
   public void setFirstItem(double firstItem) {
        this.firstItem = firstItem;
   public double getSecondItem() {
        return secondItem:
   public void setSecondItem(double secondItem) {
        this.secondItem = secondItem;
   // other DoublePair class-specific methods
```

```
public class Pair<T> {
    private T firstItem;
    private T secondItem;
    public Pair(T firstItem, T secondItem) {
        this.firstItem = firstItem;
        this.secondItem = secondItem;
    public T getFirstItem() {
        return firstItem:
    public void setFirstItem(T firstItem) {
        this.firstItem = firstItem;
    public T getSecondItem() {
        return secondItem:
    public void setSecondItem(T secondItem) {
        this.secondItem = secondItem;
    // other Pair class-specific methods
```

TYP GENERYCZNY

- służy do tworzenia klasy uogólnionej, której podczas tworzenia obiektu jest przekazywany typ jako parameter
- parametr generyczny jest podawany w nawiasach ostrych <>

```
Pair<String> pair1 = new Pair<>("XX", "YY");
String first1 = pair1.getFirstItem();

Pair<Integer> pair2 = new Pair<>(5, 10);
Integer first2 = pair2.getFirstItem();
```

przed Javą 7:

```
Pair<String> pair1 = new Pair<String>("XX", "YY");
```

```
public class Pair<T, S> {
    private T firstItem;
    private S secondItem;
    public Pair(T firstItem, S secondItem) {
        this.firstItem = firstItem;
        this.secondItem = secondItem;
    public T getFirstItem() {
        return firstItem;
    public void setFirstItem(T firstItem) {
        this.firstItem = firstItem;
    public S getSecondItem() {
        return secondItem:
    public void setSecondItem(S secondItem) {
        this.secondItem = secondItem;
```

TYP GENERYCZNY

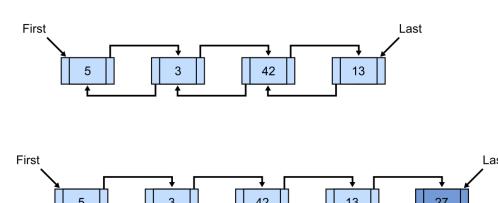
- można zdefiniować dowolną liczbę parametrów generycznych
- zwykle stosowana jest konwencja nazw:
 - T, S, U, V itd. dla parametrów typów
 - K dla parametrów określających klucze w kolekcjach
 - E dla parametrów określających elementy w kolekcjach
 - N dla parametrów typu liczbowego

```
Pair<String, Integer> pair1 = new Pair<>("XX", 5);
```

LinkedList

Także: lista wiązana (dwukierunkowa)

 elementy nie są przechowywane w ciągłym bloku pamięci – każdy element (ang. node) przechowuje referencję na obiekt poprzedni i następny

LinkedList

Także: lista wiązana (dwukierunkowa)

 elementy nie są przechowywane w ciągłym bloku pamięci – każdy element (ang. node) posiada referencję na obiekt poprzedni i następny

```
LinkedList<String> list1 = new LinkedList<>();

list1.add("XX"); // add(E e)

list1.add("YY");

list1.add("ZZ");

String el1 = list1.get(0); // get(int i)
System.out.println(list1); // toString()

System.out.println(list1.contains("ZZ")); // contains(E e)
int s1 = list1.size();

list1.remove(1); // remove(int i)
list1.clear();
```

Uwagi:

LinkedList zawiera dodatkowe metody getFirst()
 i getLast()

```
System.out.println(list1.getFirst());
System.out.println(list1.getLast());
```

ArrayList vs LinkedList

Operacja	ArrayList	LinkedList
Dostęp do elementu	Szybki	Wolny
Dodawanie elementu	Szybkie tylko na końcuWolne w środku i na początku	Szybkie
Usuwanie elementu	Szybkie tylko na końcuWolne w środku i na początku	Szybkie

ArrayList vs LinkedList

Operacja	ArrayList	LinkedList
Dostęp do elementu	Szybki	Wolny
Dodawanie elementu	Szybkie tylko na końcuWolne w środku i na początku	Szybkie
Usuwanie elementu	Szybkie tylko na końcuWolne w środku i na początku	Szybkie
	Lepszy wybór w przypadku wielu operacji odczytu	Lepszy wybór w przypadku wielu operacji dodawania i usuwania

KLASY OPAKOWUJĄCE (ang. Wrapper classes)

```
int intValue = 42;
Integer intObj = Integer.valueOf(intValue);
double doubleValue = 1.25;
Double doubleObj = Double.valueOf(doubleValue);
char charValue = 'x';
Character charObj = Character.valueOf(charValue);
Integer ibtObj2 = new Integer(intValue);
Double doubleObj = new Double(doubleValue);
Character charObj2 = new Character(charValue);
```

Integer intObj2 = new Integer(intValue);
Double doubleObj2 = new Double(doubleValue);

Character charObj2 = new Character(charValue);

'Integer(int)' is deprecated and marked for removal

KLASY OPAKOWUJĄCE

- umożliwiają wykorzystanie typów prymitownych w sytuacjach, kiedy dozwolone są tylko obiekty, np. w kolekcjach
- każdy typ prymitywny ma swój odpowiednik obiektowy, np. Integer, Double, Character
- do "opakowania" wartości typu prymitywnego można wykorzystać metodę valueOf(), ewentualnie konstruktor danej klasy opakowującej (niezalecane)
- klasy opakowujące mają także szereg dodatkowych metod, np. Integer.max(), Character.isDigit(), Character.isLetter()

KLASY OPAKOWUJĄCE (ang. Wrapper classes)

```
Integer intObj = 42;
// automatically does:
// Integer intObj = Integer.valueOf(42);
```

```
ArrayList<Integer> intList = new ArrayList<>();
intList.add(1);
int intVal = intList.get(0);
// automatically does:
// int intVal = intList.get(0).intValue();
```

```
Integer x = 42;
Integer y = 42;
System.out.println(x.equals(y));
```

AUTOBOXING

 proces automatycznego opakowania wartości typu prymitywnego w typ obiektowy

AUTOUNBOXING

 proces automatycznego wypakowania typu obiektowego do typy prostego

CACHE TYPÓW CAŁKOWITOLICZBOWYCH

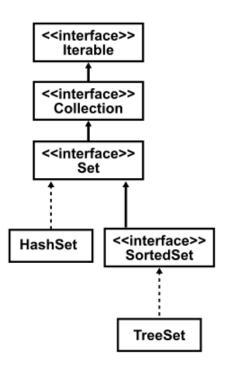
- często używane, małe wartości integerów (zwykle -128 do 127) posiadają cache "gotowych" obiektów
- użycie scache'owanych obiektów może prowadzić do błędów przy porównywaniu

ZBIORY (ang. Sets) - INTERFEJS SET

- nie zachowują kolejności dodawania elementów
- nie dopuszczają występowania duplikatów (tylko unikalne elementy)

Najważniejsze metody:

- add(E e)
- remove(Object o)
- clear()
- size()
- contains(Object o)

HashSet

- nie zapewnia stałej kolejności elementów kolejność może się zmienić pomiędzy wykonaniami programu
- podstawowa, najbardziej wydajna implementacja zbioru
- dopuszcza dodanie elementu null

HashSet

- nie zapewnia stałej kolejności elementów kolejność może się zmienić pomiędzy wykonaniami programu
- podstawowa, najbardziej wydajna implementacja zbioru
- dopuszcza dodanie elementu null

```
HashSet<String> set1 = new HashSet<>();

set1.add("test"); // add(E e)
set1.add("XX");
set1.add("YY");

System.out.println(set1); // toString()

set1.add("XX");
System.out.println(set1):

[XX, YY, test]
```

```
System.out.println(set1.contains("ZZ")); // contains(E e)
int s1 = set1.size();

set1.remove("XX"); // remove(E e)
set1.clear();
```

Uwagi:

 Brak metod wykorzystujących indeks elementu (get(int i), remove(int i))

TreeSet

- przechowuje elementy w porządku naturalnym (np. liczby w kolejności rosnącej)
 lub posortowane w oparciu o własną kolejność (Comparator)
- zapewnia tę samą kolejność elementów pomiędzy wykonaniami programu

TreeSet

- przechowuje elementy w porządku naturalnym (np. liczby w kolejności rosnącej)
 lub posortowane w oparciu o własną kolejność (Comparator)
- zapewnia tę samą kolejność elementów pomiędzy wykonaniami programu

```
TreeSet<Integer> set1 = new TreeSet<>();

set1.add(15);
set1.add(5);
set1.add(10);
System.out.println(set1);
[5, 10, 15]
```

```
TreeSet<String> set2 = new TreeSet<>();

set2.add("Xxx");
set2.add("test");
set2.add("Test");
set2.add("yy");
System.out.println(set2);
[Test, Xxx, test, yy]
```

Uwagi:

TreeSet zawiera dodatkowe metody first() i last()

```
System.out.println(set1.first());
System.out.println(set1.last());
```

 Może przechowywać tylko elementy implementujące interfejs Comparable

```
TreeSet<Person> set2 = new TreeSet<>();

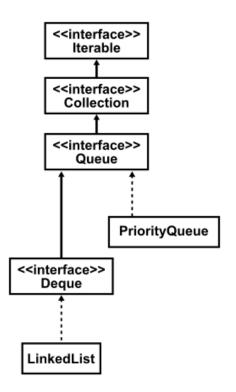
Construction of sorted collection with non-comparable elements
```

KOLEJKI (ang. Queues) - INTERFEJS QUEUE

 kolekcje, w których elementy są pobierane w określonej kolejności

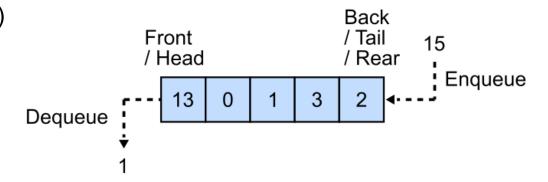
Najważniejsze metody:

- offer(E e) lub add()
- peek() lub element()
- poll() lub remove()

LinkedList

• reprezentuje kolejkę FIFO (z ang. first in, first out)

LinkedList

reprezentuje kolejkę FIFO (z ang. first in, first out)

```
LinkedList<String> queue1 = new LinkedList<>();
queue1.offer("YY"); // offer(E e)
queue1.offer("ZZ");
queue1.offer("XX");
System.out.println(queue1);
                                      [YY, ZZ, XX]
System.out.println(queue1.peek());
System.out.println(queue1);
                                       [YY, ZZ, XX]
```

```
System.out.println(queue1.poll());
System.out.println(queue1);
                                       [ZZ, XX]
System.out.println(queue1.poll());
System.out.println(queue1.poll());
System.out.println(queue1.poll());
                                        null
```

Uwagi:

Metody peek() i poll() zwracają null, jeżeli w kolejce nie ma więcej elementów; metody *element()* i remove() rzucają wyjątek NoSuchElementException

PriorityQueue

 przy dodawaniu ustawia elementy zgodnie z ich priorytetem – naturalnym porządkiem lub w oparciu o własną kolejność (interfejs Comparable lub Comparator)

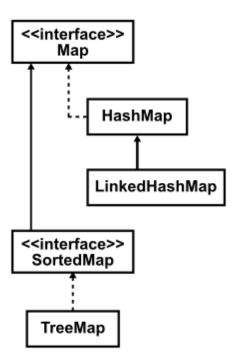
```
PriorityQueue<Integer> queue2 = new PriorityQueue<>();
PriorityQueue<String> queue1 = new PriorityQueue<>();
queue1.offer("YY");
                                                               queue2.offer(15);
queue1.offer("ZZ");
                                                               queue2.offer(5);
queue1.offer("XX");
                                                               queue2.offer(10);
System.out.println(queue1);
                                                               System.out.println(queue2);
                                                                                                        [5, 15, 10]
                                      [XX, ZZ, YY]
                                                               System.out.println(queue2.poll());
System.out.println(queue1.pol1());
                                      XX
                                                               System.out.println(queue2.poll());
System.out.println(queue1.poll());
                                                               System.out.println(queue2.poll());
System.out.println(queue1.poll());
                                                                                                        10
                                                               System.out.println(queue2.poll());
System.out.println(queue1.poll());
                                                                                                        15
                                      ZZ
                                                                                                        null
                                      null
```

MAPY (ang. Maps) - INTERFEJS MAP

- przechowują elementy w postaci par klucz-wartość
- zarówno klucz, jak i wartość mogą być dowolnym typem obiektowym

Najważniejsze metody:

- put(K key, V val)
- get(K key)
- remove (K key)
- size()
- keySet(), values()
- entrySet()

HashMap

nie zapewnia stałej kolejności elementów (ani po kluczach, ani po wartościach)

```
HashMap<Integer, String> map1 = new HashMap<>();
map1.put(12345, "Xxx Yyy"); // put(K k, V v)
map1.put(96381, "Zzz Ww");
map1.put(75394, "Abc Def");
int s1 = map1.size();
System.out.println(map1); // toString()
                     {75394=Abc Def, 12345=Xxx Yyy, 96381=Zzz Ww
System.out.println(map1.keySet());
System.out.println(map1.values());
System.out.println(map1.entrySet());
                         [75394, 12345, 96381]
                         [Abc Def, Xxx Yyy, Zzz Ww]
                         [75394=Abc Def, 12345=Xxx Yyy, 96381=Zzz Ww]
```

```
System.out.println(map1.get(96381)); // get(K k)

System.out.println(map1.remove(75394)); // remove(K k)

System.out.println(map1);

{12345=Xxx Yyy, 96381=Zzz Ww}
```

Uwagi:

 Dodanie elementu z tym samym kluczem powoduje nadpisanie istniejącego

```
map1.put(12345, "OOO Aaa");
System.out.println(map1.get(12345));
000 Aaa
```

TreeMap

 przechowuje klucze w porządku naturalnym (np. liczby w kolejności rosnącej) lub posortowane w oparciu o własną kolejność (Comparator)

```
TreeMap<Integer, String> map1 = new TreeMap<>();

map1.put(12345, "Xxx Yyy");
map1.put(96381, "Zzz Ww");
map1.put(75394, "Abc Def");

System.out.println(map1);
System.out.println(map1.keySet());
System.out.println(map1.values());
```

```
TreeMap<String, String> map2 = new TreeMap<>();

map2.put("XX123", "Xxx Yyy");
map2.put("Ab453", "Zzz Ww");
map2.put("Hj999", "Abc Def");

System.out.println(map2);
System.out.println(map2.keySet());
System.out.println(map2.values());
```

```
{12345=Xxx Yyy, 75394=Abc Def, 96381=Zzz Ww}
[12345, 75394, 96381]
[Xxx Yyy, Abc Def, Zzz Ww]
```

```
{Ab453=Zzz Ww, Hj999=Abc Def, XX123=Xxx Yyy}

[Ab453, Hj999, XX123]

[Zzz Ww, Abc Def, Xxx Yyy]
```

LinkedHashMap

 wykorzystuje listę wiązaną, żeby zachować kolejność, w jakiej elementy były do niej dodawane

```
{12345=Xxx Yyy, 96381=Zzz Ww, 75394=Abc Def}
[12345, 96381, 75394]
[Xxx Yyy, Zzz Ww, Abc Def]
```

```
{XX123=Xxx Yyy, Ab453=Zzz Ww, Hj999=Abc Def}

[XX123, Ab453, Hj999]

[Xxx Yyy, Zzz Ww, Abc Def]
```

ITEROWANIE PO KOLEKCJACH

```
ArrayList<Integer> numbers = new ArrayList<>();
// add elements to list

for (int num : numbers) {
    System.out.println(num);
}
```

PĘTLA FOR-EACH

- po kolekcjach implementujących interfejs Iterable (listy, zbiory, kolejki) można iterować za pomocą pętli for-each
- mapy nie implementują interfejsu Iterable, ale można iterować za pomocą pętli for-each po ich kluczach, wartościach lub parach kluczwartość (entries)

ITEROWANIE PO KOLEKCJACH

```
LinkedList<Integer> tasks = new LinkedList<>();
// add elements to list

Iterator<Integer> iterator = tasks.iterator();
while (iterator.hasNext()) {
    System.out.println(iterator.next());
}
```

```
HashSet<String> products = new HashSet<>();
// add elements to set

Iterator<String> iterator = products.iterator();
while (iterator.hasNext()) {
    System.out.println(iterator.next());
}
```

INTERFEJS ITERATOR

- po kolekcjach implementujących interfejs Iterable (listy, zbiory, kolejki) można iterować też za pomocą metody iterator(), zwracającej obiekty typu Iterator
- najważniejsze metody interfejsu Iterator:
 - hasNext()
 - next()
 - remove()

KLASA COLLECTIONS

- klasa zawierająca metody użytkowe do wykonywania operacji na kolekcjach
- najważniejsze metody:
 - min(), max()
 - frequency()
 - sort()
 - reverse(), shuffle()
 - addAll()
 - binarySearch()

```
System.out.println(numbers);

Collections.reverse(numbers);
System.out.println(numbers);

Collections.sort(numbers);
System.out.println(numbers);

Collections.shuffle(numbers);
System.out.println(numbers);
(1, 5, 0, 1, 3, 2, 9)
[9, 2, 3, 1, 0, 5, 1]
[0, 1, 1, 2, 3, 5, 9]
[3, 0, 1, 5, 9, 2, 1]
```

- listy można sortować za pomocą metody Collections.sort()
- wybrane rodzaje innych kolekcji zapewniają przechowywanie elementów w określonej kolejności (np. w naturalnym porządku):
 - zbiory: TreeSet
 - kolejki: PriorityQueue
 - mapy: TreeMap

```
List<Character> chars
= Arrays.asList('a', '.', 'x', 'o', '!', '-', 'c');

System.out.println(chars);

Collections.sort(chars);

System.out.println(chars);

[a, ., x, 0, !, -, c]
[!, -, ., a, c, o, x]
```

NATURALNY PORZĄDEK

- liczby: kolejność rosnąca
- char: kolejność rosnąca wartości Unicode
- String: porządek leksykograficzny

```
List<String> words
= Arrays.asList("abc", "Abc", "Aaa", "aaa", "XYZ", "Xyz", "xyz");

System.out.println(words);

Collections.sort(words);

System.out.println(words);

[abc, Abc, Aaa, aaa, XYZ, Xyz, xyz]

[Aaa, Abc, XYZ, Xyz, aaa, abc, xyz]
```

```
public class Product implements Comparable<Product> -
    private String name;
    private double price;
    // constructor, getters, setters etc.
    @Override
    public int compareTo(Product p) {
        if (this.price > p.price) {
            return 1;
        } else if (this.price == p.price)
            return 0;
        } else {
            return -1;
                    } else if (this.price == p.price)
                        return this.name.compareTo(p.name);
```

INTERFEJS COMPARABLE

- pozwala określić sposób porównywania obiektów klasy, która go implementuje
- zawiera jednoparametrową metodę compareTo(), która powinna zwracać:
 - dodatnią liczbę całkowitą, jeżeli obiekt, na którym wywołano metodę (this) jest większy niż obiekt przekazany do porównania
 - 0, jeżeli obiekty są równe
 - ujemną liczbę całkowitą, jeżeli obiekt, na którym wywołano metodę jest mniejszy

```
public class Product implements Comparable<Product> {
    private String name;
    private double price;

    // constructor, getters, setters etc.

    @Override
    public int compareTo(Product p) {
        if (this.price > p.price) {
            return 1;
        } else if (this.price == p.price)
            return this.name.compareTo(p.name);
        } else {
            return -1;
        }
    }
}
```

```
ArrayList<Product> products = new ArrayList<>();
products.add(new Product("Milk", 3.85));
products.add(new Product("Cheese", 7.15));
products.add(new Product("Bread", 3.85));

Collections.sort(products);
System.out.println(products);
```

```
[Bread (3.85), Milk (3.85), Cheese (7.15)]
```

```
public class Product {
    private String name;
    private double price;

    // constructor, getters, setters etc.
}
```

```
public class PriceComparator
  implements Comparator<Product> {

    @Override
    public int compare(Product p1, Product p2) {
        if (p1.getPrice() > p2.getPrice())
            return 1;
        else if (p1.getPrice() == p2.getPrice())
            return 0;
        else return -1;
    }
}
```

INTERFEJS COMPARATOR

- pozwala określić zewnętrzną strategię porównywania obiektów
- zawiera dwuparametrową metodę compareTo(), która powinna zwracać:
 - dodatnią liczbę całkowitą, jeżeli pierwszy obiekt jest większy od drugiego
 - 0, jeżeli obiekty są równe
 - ujemną liczbę całkowitą, jeżeli pierwszy obiekt jest mniejszy

```
public class PriceComparator
   implements Comparator<Product> {
    @Override
   public int compare(Product p1, Product p2) {
       if (p1.getPrice() > p2.getPrice()) return 1;
       else if (p1.getPrice() == p2.getPrice()) return 0;
       else return -1;
   }
}
```

```
ArrayList<Product> products = new ArrayList<>();
products.add(new Product("Milk", 3.85));
products.add(new Product("Cheese", 7.15));
products.add(new Product("Bread", 3.85));

PriceComparator priceComparator = new PriceComparator();
Collections.sort(products, priceComparator());
System.out.println(products);
```

[Milk (3.85), Bread (3.85), Cheese (7.15)]

```
public class NameComparator
   implements Comparator<Product> {
    @Override
   public int compare(Product p1, Product p2) {
      return p1.getName().compareTo(p2.getName());
   }
}
```

[Bread (3.85), Cheese (7.15), Milk (3.85)]

KOLEKCJE A POLIMORFIZM

```
List<Integer> myList = new ArrayList<>();
ArrayList<Integer> myList = new ArrayList<>(); // avoid

Set<Integer> mySet = new HashSet<>();
HashSet<Integer> mySet = new HashSet<>(); // avoid
```

LinkedList<Integer> myQueue = new LinkedList<>(); // avoid

Queue<Integer> myQueue = new LinkedList<>();

```
Map<String, Integer> myMap = new HashMap<>();
HashMap<String, Integer> myHashMap = new HashMap<>(); // avoid
```

ZALECANE PRAKTYKI

Jeżeli to możliwe:

- zmienne i parametry metod należy deklarować typem interfejsu, nie typem konkretnej klasy
- implementacja powinna odnosić się do interfejsu, nie konkretnej klasy